

Ο ΚΑΘΕΡΕΠΤΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΗ ★ ΕΚΔΟΣΗ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ
ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΓΕΝΑΡΗΣ 1980

ΑΡΙΘΜΟΣ 2

«ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ»

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
 ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ
 ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

Συντάσσεται από 'Επιτροπή

'Υπεύθυνος:

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ
 Συλλόγου

Γραφεῖα περιοδικού:

Γεωργίου Β' 13 'Ιωάννινα

Τηλεφ. (0651) 28020

Διεύθυνση γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ
 περιοδικοῦ «Καθρέπτης»- 'Αλληλογραφία

'Αθαν. Α. Πατούρας

Νεοφ. Δούκα 6 - 'Ιωάννινα

Τηλεφ. (0651) - 24164

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

'Εσωτερικοῦ Δρχ.: 300

'Εξωτερικοῦ Δολ.: 20

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ —

— ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:

α) ΙΩΑΝΝΙΝΑ:

ὁ Ταμίας τοῦ Συλλόγου

Κων)νος Θ. Νίκου

Μανωλιάσσης 53

β) ΑΘΗΝΑ:

Δημήτριος Γ. Πάνος

Ζήνωνος 3 (3ος ὄροφος)

Τηλεφ.: (01)-5238092

Σὰς γνωρίζουμε ὅτι τὸ Διοικητι-
 κὸ συμβούλιο τοῦ Συλλόγου, πὸ
 ἐκλέχτηκε ἀπὸ τὴς ἐκλογές στὴς
 30 'Ιουνίου 1979, ἀπαρτίζεται ἀ-
 πὸ τοὺς ἐξῆς:

1) 'Ιωάννης Χρ. Σπύρου

Πρόεδρος

2) Κων)νος Δ. 'Αναστασίου

'Αντιπρόεδρος

3) 'Αθανάσιος Α. Πατούρας

Γεν. Γραμματέας

4) Κων)νος Θ. Νίκου

Ταμίας

5) Κων)νος Α. Νότης

Μέλος

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΜΑΣ

Πρὶν ἀπὸ 50 ἀκριβῶς χρόνια δύο χωριανοὶ μας, μακαρίτες πλέον, ὁ Παπαγιώργης καὶ ὁ Χρῆστος Σπύρου, πῆραν μιὰ θαρραλέα ἀπόφαση πού τὴν ὑλοποίησαν ἕνα χρόνο ἀργότερα. Αὐτὴ ἀφοροῦσε τὴν ἐκδοσὴ ἑνὸς περιοδικοῦ πού νὰ ἀναφέρεται ἀποκλειστικὰ στὸ χωριὸ μας. Ἔτσι λοιπὸν τὸ ἔτος 1929 ἐκδόθηκε τὸ πρῶτο φύλλο τοῦ περιοδικοῦ στὸ ὁποῖο δόθηκε ἀπὸ τοὺς ἰδρυτὲς του ὁ τίτλος «Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ». Σπουδαῖο γεγονός γιὰ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ καὶ γιὰ ἕνα χωριὸ μικρὸ σὰν τὸ δικό μας. Μεγάλη καὶ ἡ θέληση τῶν ἰδρυτῶν, ἀφοῦ οὔτε ἐπαρκῆ χρήματα διέθεταν οὔτε τὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τοῦ χωριοῦ μας βοηθοῦσε στὴν ἐκδοσὴ ἑνὸς τέτοιου περιοδικοῦ. Ὅπως δὴποτε θαρραλέα ἀπόφαση. Χαρακτηριστικὸ εἶναι ὅτι σήμερα τὰ χωριά, στὴν Ἠπειρο καὶ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, πού διαθέτουν περιοδικὸ ἢ ἐφημερίδα εἶναι πολὺ λίγα καὶ αὐτὰ κεφαλοχώρια. Τῆς τάξης τῶν Πραμάντων ἄς πούμε.

Πρὶν ἀπὸ πενήντα λοιπὸν χρόνια οἱ δύο προαναφερόμενοι χωριανοὶ μας μὲ τὰ ψευδῶνυμα ὁ μὲν Παπα-Γιώργης σὰν Γεώργιος Πρίσκ. (πρίσκ=ὁ παπᾶς στὰ βλάχικα), ὁ δὲ Χρῆστος Σπύρου σὰν Χρ. Ταμπάκος (ἐπειδὴ κατοικοῦσε στ' Ἄλων Ἰταμπάκ), ἰδρύνουν καὶ ἐκδίδουν τὸ πρῶτο φύλλο τοῦ «ΚΑΘΡΕΠΤΗ».

Οἱ ἀντιξοότητες ὅμως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦταν πολλὲς καὶ μεγάλες καὶ ὁ «ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ» δὲν μπόρεσε νὰ ξαναεκδοθῆ.

Φέτος τὸ 1979, ὁ σύλλογος τῶν ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ ἐπανεκδόσει τὸν «ΚΑΘΡΕΠΤΗ» πάνω σὲ νέες βάσεις καὶ μὲ νέες δυνάμεις. Οἱ νέες δυνάμεις αὐτὲς εἶναι ἡ χρηματοδότηση τοῦ περιοδικοῦ, ἡ πλούσια ὕλη πού διαθέτει τὸ χωριὸ μας καὶ πρὸ παντὸς ἡ θέληση καὶ ἡ ἀνταπόκριση πού βρήκαμε στὸ στάδιο τῆς προετοιμασίας μας.

Τὸ περιοδικὸ μας θὰ εἶναι πολιτιστικὸ. Ἡ ὕλη του θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ μελέτες καὶ ἄρθρα ἱστορικά, λογοτεχνικά, τοπωνυμικά καὶ θὰ περιλαμβάνει εἰδήσεις γι' ὅ,τι ἔχει σχέση μὲ τὸ χωριὸ καὶ τοὺς χωριανούς. Θὰ ἔχει μόνιμους συνεργάτες ἀλλὰ οἱ σπῆλες τοῦ περιοδικοῦ θὰ εἶναι ἐλεύθερες γιὰ ὅποιονδήποτε, ἀρκεῖ ἡ ἐργασία του νὰ εἶναι μέσα στὰ πλαίσια καὶ τὶς γραμμὲς πού χαράξαμε καὶ νὰ τὸ ἐγκρίνει ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ. Ἡ γλῶσσα τοῦ περιοδικοῦ μας θὰ εἶναι φυσικὰ ἢ Δημοτικὴ γι' αὐτὸ παρακαλοῦμε αὐτοὺς πού ἐπιθυμοῦν νὰ συνεργαστοῦν μαζί μας, καθὼς καὶ ἐκείνους πού μᾶς στέλνουν ὅποιαδήποτε ἐργασία νὰ γράφουν

στη Δημοτική για να μη χάνουμε χρόνο για τὸ μεταγλωτισμὸ τῶν κειμένων.

Ὅπως εἶναι εὐνόητο δὲν χρειάζεται να ἔχει κανένας δημοσιογραφικὸ ταλέντο για να γράφει, οὔτε χρειάζεται να εἶναι κανένας καλλιγράφος καὶ ὀρθογράφος για να γράφει. Θὰ ὑπάρχει ὑπεύθυνο πρόσωπο για τὴν διόρθωση τῶν λαθῶν καὶ τὴν δακτυλογράφηση.

Αἰσθανόμαστε μεγάλη ἱκανοποίηση για τὸ ἔργο που ἀναλάβαμε να παρουσιάσουμε, γιατί πιστεύουμε πῶς ἡ ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ θὰ ἀνεβάσει τὸ κοινωνικὸ ἐπίπεδο τοῦ χωριοῦ μας καὶ θὰ μᾶς ἐνώσει σὲ μιὰ ἐποχὴ μάλιστα που ἔχουμε σκορπιστεῖ σ' ὅλα τὰ πλάτη καὶ μήκη τῆς γῆς, που τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα ἀρχίζουν να ξεχνιοῦνται ἀπὸ τοὺς παλιούς καὶ δὲν γνωρίζονται καθόλου ἀπὸ τοὺς νέους καὶ γενικὰ σὲ μιὰ ἐποχὴ που χρειαζόμαστε ἕνα μέσο ἐπικοινωνίας. Αὐτὸ τὸ μέσο ἐπικοινωνίας θὰ εἶναι ὁ «ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ», μέσα στὶς στήλες τοῦ ὁποῖου θὰ παρουσιάζεται ζωντανὴ ἡ ἱστορία τοῦ χωριοῦ μας.

Ἐκεῖ θὰ βλέπει ὁ χωριανὸς μας τίς συνήθειες τῶν πατέρων του, τοὺς ἀγῶνες του για τὴ ζωὴ, τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, τὸν τρόπο που ζοῦσε στὸ χωριό, στὰ ξένα, στὸ χωράφι. Ἐκεῖ θὰ μαθαίνει για τὸ κτίσιμο τῆς ἐκκλησίας, τοῦ σχολείου καὶ τοῦ σπιτιοῦ του ἀκόμα. Τέλος ἐκεῖ θὰ μαθαίνει, ὅπου κι ἂν θρῖσκεται, ὅτι σημαντικό θ' ἀυπάρχει για τοὺς χωριανούς μας, ἀφοῦ στὸ περιοδικὸ θὰ ὑπάρχει εἰδικὴ στήλη εἰδήσεων καὶ γεγονότων.

Στὴν ἀρχὴ ὅπωςδήποτε θὰ κάνουμε καὶ λάθη πάνω στὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ. Αὐτὸ εἶναι φυσικὸ γιατί δουλεύουμε σ' ἕνα κῶρο ἄγνωστο σὲ μᾶς. Θὰ χαροῦμε πολὺ ἂν ἐπισημαίνονται τὰ λάθη μας καὶ οἱ παραλείψεις που θὰ κάνουμε. Γι' αὐτὸ ζητοῦμε να μᾶς βοηθήσετε, δίνοντας σωστὲς ὑποδείξεις ἔτσι ὥστε συλλογικὰ να παρουσιάσουμε μιὰ τέλεια εἰκόνα περιοδικοῦ.

Στηρίζόμενοι στὴν καλὴ συνεργασία καὶ στὸν ἐνδιαφέρον ὄλων για τὴ σωστὴ παρουσίαση τῶν ἀστεῖρευτων πηγῶν ὕλης που διαθέτει τὸ χωριό μας, πιστεύουμε πῶς θὰ ἀνταποκριθοῦμε σωστὰ σ' αὐτὸ τὸ ἔργο που ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ἐποχῆς μας, ἐπέβαλε να παρουσιάσουμε.

Η ΣΥΝΤΑΞΗ

ΤΟ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙ

Λίγα λόγια για την ιστορία τῆς περιοχῆς

Ἡ μικρὴ αὐτὴ ἐργασία δὲν ἔχει ἀπαιτήσεις ἱστορικοῦ δοκιμίου. Εἶναι λίγα λόγια γιὰ τὸ χωριὸ καὶ τὴν περιοχὴ του ποὺ ἀντλήσα ἀπὸ μερικὰ βιβλία ποὺ ἀναφέρονται στὴν περιοχὴ αὐτή.

Ἀρχίζοντας λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἄς δοῦμε τὴν εἰκόνα τῆς περιοχῆς.

Στὶς περιγραφὲς τοῦ Ἐκαταίου καθὼς καὶ τοῦ μεταγενέστερου αὐτοῦ (1ος αἰώνας) Στράβωνα στὴν περιοχὴ ποὺ βρίσκεται τὸ χωριὸ μας κατοικοῦσαν οἱ Ἀθαμᾶνες, ἀρχαῖος Ἡπειρωτικὸς λαός. Κοντὰ σ' αὐτούς, λίγο ἀνατολικά καὶ βόρεια οἱ Αἴθικες καὶ οἱ Τυμφαῖοι. Δυτικὰ πρὸς τὴν περιοχὴ ἦσαν οἱ Ἑλλοπερ καὶ πρὸ βόρεια οἱ Μολοσσοί, τὸ ἐπικρατέστερο Ἡπειρωτικὸ ἔθνος, ποὺ κατὰ περιόδους εἶχαν γενικὴ ἐπιρροή στὰ ἄλλα Ἡπειρωτικὰ φύλα.

Χαρακτηριστικὰ ἀρκετοὶ συγγραφεῖς ποὺ ἀντλοῦν ἀπὸ πηγὲς τῆς Ἀρχαιότητος ἀναφέρουν ὅτι ἡ ἀρχαία Ἀθαμανία περιελάμβανε τὴν περιοχὴ τῶν Τζουμέρκων καὶ μέρος τοῦ Μαλακασίου. Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ στὴν Ἡπειρο μεγάλη ἀκμὴ εἶχε ἡ Ἀμβρακία (σημερινὴ Ἄρτα) καὶ ἡ περιοχὴ τῆς ποὺ ἰδρύθηκε ἀπὸ Κορίνθιους ἀποίκους, διεδραμάτισε οπου-

δαῖο ρόλο στὰ Ἑλληνικὰ πράγματα καὶ ἀνέπτυξε οπουδαῖο πολιτισμὸ. Τὸ 295 π.Χ. τὴν κατέλαβε ὁ βασιλιάς τῆς Ἡλείρου Πύρρος, γνωστὸς γιὰ τοὺς πολέμους μὲ τοὺς Ρωμαίους. Αὐτὸν διεδέχθη ὁ γιός του Ἀλέξανδρος. Περὶ τὸ 190 π.Χ. οἱ Ρωμαῖοι εἰσέβαλαν στὴν Ἡπειρο ὑπὸ τὸν Μάρκο Φούλβιο Νοβιλίωρα. Ἀκολούθησε πόλεμος. Ἐδῶ παρεμβαίνει ὁ βασιλιάς τῶν Ἀθαμάνων Ἀμύνανδρος πρᾶγμα ποὺ δείχνει στενὲς σχέσεις Ἀμβρακωτῶν καὶ Ἀθαμάνων οἱ ὁποῖοι δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἄμοιροι τοῦ μεγάλου πολιτισμοῦ τῆς Ἀμβρακίας. Τότε ἡ Ἀμβρακία καὶ πιθανὸν καὶ ἡ Ἀθαμανία μῆκαν σὲ αὐτονομία. Τοῦτο δὲν ἐμπόδισε τοὺς Ρωμαίους νὰ λεηλατήσουν τὴν Ἡπειρο. Ἀφορμὴ τοὺς ἔδωσε ὁ πόλεμος ἐναντίον τοῦ Περοέα. Οἱ Ρωμαῖοι εἰσέβαλαν ξανά στὴν Ἡπειρο ὑπὸ τὸν Αἰμίλιο Παῦλο, κατέστρεψαν 70 πόλεις καὶ πήραν αἰχμαλώτους 150.000 Ἡπειρώτες.

Κατὰ τὴν περίοδο τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἡ περιοχὴ τῶν Ἀθαμάνων ὅπως καὶ ὅλη ἡ Ἡπειρος λόγω τοῦ ὅτι ἦταν κοντὰ στὴν Ἰταλία θὰ πρέπει νὰ ὑφίστατο μεγάλη ἐπιρροή ἀπὸ τὴν Ρώμη.

Μετὰ τὴν ἴδρυση τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τὸν Μεγάλο Κων)νο ἢ ᾿Ηπειρος καὶ εἰδικώτερα ἢ περιοχὴ τῶν ᾿Αθιμάνων ἀκολούθησε τὴν τύχη ὄλων τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους. Κατὰ τὴν περίοδο τοῦ Βυζαντίου ὁ Χριστιανισμὸς ἐξαπλοῦται παντοῦ καὶ ὅπωςδήποτε καὶ στὴν ᾿Ηπειρο.

Τὴν περίοδο αὐτὴ ἔγιναν εἰσβολὲς διαφόρων φυλῶν Γόθων, Σλάβων, ᾿Αρβανιτῶν, Σέρβων κ. λ.π.

Ὁ Μ. Κων)νος εἶχε ὡς ἐπίσημη γλῶσσα τοῦ κράτους τὴ Ρωμαϊκὴ. Ἀργότερα ὁ Ἰουστινιανὸς καθιέρωσε τὴν Ἑλληνικὴ. Γιὰ τὴν περίοδο αὐτὴ λίγα πράγματα ξέρουμε γιὰ τὴν περιοχὴ μας. Στὴν κοινωνικὴ ζωὴ ἐπικρατοῦσε ὁ δουλοκτητισμὸς καὶ ἀργότερα ὁ φεουδαλισμὸς. Κάτι ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι ἡ ἀνάπτυξη τῶν συντεχνιῶν. Μαζὶ μὲ ἄλλους κλάδους καὶ οἱ μαστόροι ἦσαν ἐνωμένοι σὲ συντεχνίες. ᾿Ας μὴ ξεχνᾶμε ὅτι στὸ ᾿Αμπελοχώρι ἡ τέχνη τοῦ μαστορα ἦταν τὸ βασικὸ ἐπάγγελμα τῶν κατοίκων.

Κατόπιν ἔρχεται ἡ περίοδος τῶν Κομνηνῶν ᾿Αγγέλων οἱ ὁποῖοι ἴδρυσαν τὸ Δεσποτάτο τῆς ᾿Ηπείρου (1205-1318). Τότε ἡ ᾿Ηπειρος γινώρισε καλὰς μέρες. Τοὺς Κομνηνοὺς διαδέχτηκαν δεσπότες μὲ ξένη καταγωγή. Ἴταλοὶ Σέρβοι, ᾿Αλβανοί. Σὲ δύο χρυσόβουλα τοῦ 14ου αἰῶνα τοῦ ᾿Ανδρόνικου Β΄ τοῦ πρεσβυτέρου

(1319-1321) καὶ ἀπὸ ἓνα τοῦ Συμεῶν τοῦ Οὔρειο (1361) μαθαίνουμε ὅτι ἡ ᾿Ηπειρος τότε ἀποτελοῦνταν ἀπὸ μικροὺς συννοικισμοὺς μὲ λίγα σπίτια καὶ οἱ κάτοικοι ἦσαν συνήθως γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι.

Μὲ τὴν παρακμὴ τοῦ δεσποτάτου ἔρχεται ἡ Τουρκικὴ κυριαρχία. Ἐδῶ ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἀντίσταση κατὰ τῶν Τούρκων ἔγινε ἀπὸ τοὺς Μαλακασιωτὲς καὶ τοὺς Ἰζουμερκιωτὲς. Οἱ Μαλακασιωτὲς ἀντιστάθηκαν στοὺς Τούρκους, ποὺ κατέβηκαν ἀπὸ τὸν Ζυγὸ τῆς Πίνδου, στὴ Μονὴ Βοτσαῆς πρᾶγμα ποὺ ἀνάγκασε τὸν ἐπικεφαλῆ Καρὰ Σινὰν Πασᾶ νὰ τοὺς δώσει προνόμια. Τοὺς ἀπάλαξε ἀπὸ κάθε φόρο καὶ τοὺς ἔθεσε σὰν ὄρο νὰ στέλνουν ἓναν ἀριθμὸ ἀνδρῶν κάθε χρόνο στὸ σιρατὸ τοῦ Σουλτάνου. ᾿Αναφέρω τοὺς Μαλακασιωτὲς διότι τὸ ᾿Αμπελοχώρι (Σκλοῦπο) σ΄ αὐτὴ τὴν περιοχὴ ὑπῆγετο διοικητικὰ γιὰ μεγάλο διάστημα. Τὴν Α΄ περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας διαδέχεται ἡ περίοδος τοῦ ᾿Αλῆ Πασᾶ (1788-1822).

Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ δεσπόζει στὴν περιοχὴ τοῦ χωριοῦ μας ἡ μορφή τοῦ Κατσαντιάνη.

Ὁ ἥρωας αὐτὸς κατάγονταν ἀπὸ τὸ χωριὸ Βασταβέτσι πρὸ πάντων ἀπὸ τοὺς Χουλιαράδες καὶ εἶχε Σαρακατσιάνικη καταγωγή.

Οἱ Σαρακατσιάνοι ἦσαν Ἑλληνικὴ φυλὴ ποὺ ζοῦσε νομαδικὸ βίον. Ὁ Δανὸς γλωσσολόγος ΗΟ-

ΕΓ λέει ότι κατάγονταν από την αρχαία Ελλάδα. Ο Πουλιανός τους θεωρεί σαν τους πρώτους αυτόχθονες Ευρωπαίους. Υπάρχουν και δυο παραδόσεις γι' αυτούς. Μια παράδοση στα Χουλιανοχώρια μας λέει ότι οικογένειες διαφόρων χωριών της περιοχής για ν' αποφύγουν το παιδομάζωμα άσπασθηκαν το νομαδικό βίο. Και άλλη μια παράδοση των Τζουμέρκων λέει ότι οι Σαρακατσιάνοι κατάγονται άπ' το χωριό του Κατσαντώνη το Βασταβέτσι του Πετροβουνιού. Μάλωναν εκεί τα τσελιγκάτα και όρισμένοι φύγαν για τα χειμεδιά στο Σακαρέτς στο όποιο δώσαν και το όνομά τους.

Μετά το θάνατο του Άλη ή Τουρκική κυριαρχία συνεχίζεται. Ψάχνοντας στο 2τομο βιβλίο χρονογραφία της Ηπείρου που εκδόθηκε στα 1856 είδα εκεί ότι το Σκλούπο αναφέρεται με το όνομα Σκλούποι σε ένα στατιστικό πίνακα. Άνηκε τότε στην περιοχή Μαλακασίου και είχε 28 οικογένειες, όλες χριστιανικές, γλώσσα Έλληνική, υπήγετο στην εκκλησία των Ιωαννίνων και ήταν ιδιόκτητο.

Στην ίδια περιοχή ήσαν το Μέτσοβο και τα γύρω χωριά, τα Χουλιανοχώρια, τα Κατσανοχώρια, Συρράκο, Καλαρρύτες Προσβάλα Κατσικας άκόμη και ή Άγναντια. Άλλα χωριά όπως ή Πράμαντα, οί Ραφταναίοι κ.λ.π. άνηκαν στη διοίκηση Άρτας. Ο

Λαμπρίδης όμοίως συγκαταλέγει το Σκλούπο στην περιοχή Μαλακασίου, μάλιστα αναφέροντας τους Χουλιανάδες λέει έπακριβώς «και τα χωριά Μιχαλίτζ, Βασταβέτζ, Δοβίοδανα, Άγναντια και Σκλούπου συν τούτω φέρουσι το αυτό όνομα Χουλιανοχώρια κοινή καλούμενα».

Η περιοχή του Μαλακασίου χωριζόταν επί τουρκοκρατίας σε 2 μέρη. Τα χωριά του κεντρικού και νοτίου Μαλακασίου που διοικούνταν από έπαρχο (μουδέρη) που είχε έδρα την Κράψη, και του Βορείου Μαλακασίου με έδρα το Μέτσοβο.

Στο έργο του Παπακώστα «Ηπειρωτικά» το Σκλούπο με τα Χουλιανοχώρια και τα χωριά Συρράκο, Καλαρρύτες αναφέρονται σαν Τζουμερκοχώρια.

Όπωςδήποτε το χωριό μας είναι πολυ συνδεδεμένο με τα Τζουμέρκα και αποτελεί μέρος της περιοχής αυτής ανεξάρτητα από την ιδιότητά του να είναι και Χουλιανοχώρι και ανεξάρτητα από τις προσβάσεις προς τα δυο βόρεια χωριά μέχρι το Μέτσοβο, και προς τα Κατσανοχώρια.

Κατά την περίοδο της έπαναστάσεως του 1821 οί Τζουμερκιώτες ξεσηκώθηκαν αλλά δεν έφθανε μόνο ο ένθουσαομός. Όπλισμός και έφοδια δεν υπήρχαν και έτσι παρ' όλους τους άγώνες μετά την σύσταση του πρώτου Έλληνικού κράτους τα Τζουμέρκα

ὄχι μόνο παρέμειναν σκλαβωμένα ἀλλὰ καὶ ὑπέστησαν πολλές καταστροφές τόσο πὺν ὁ Παπακώστας ἀναφέρει τὴν περίοδο στὸ βιβλίον του σὰν «τὸν καιρὸ τοῦ χαλασμοῦ».

Ἀναφέρεται νέα ἐπανάσταση τὸ 1854 στὰ Τζουμέρκα ἡ ὁποία ἀπέτυχε, καθὼς καὶ τὸ κίνημα τοῦ Ὀκτωβρίου 1877 στὸ ὁποῖο μεγάλο ρόλο διεδραμάτισαν ὁ δημοδιδάσκαλος Κων)νος Κωττίκας πὺν κατὰγονταν ἀπὸ τοὺς Ραφταναίους.

Τὴν 24ην Ἰουνίου τοῦ 1881 ἀπελευθερώνονται ἐπὶ τέλος 26 Τζουμερκοχώρια. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὸ Σκλοῦπο. Τὰ ὑπόλοιπα Τζουμερκοχώρια μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὰ λοιπὰ Χουλιαροχώρια ἐλευθερώθηκαν μὲ τοὺς ἐπιτυχεῖς πολέμους τοῦ 1912-13.

Τὸ χωριὸ μὲ τὴν ἀλλαγὴ τῶν ὀνομάτων ἔλαβε τὸ ὄνομα Κεδριάς, μὲ τὸ ὁποῖον φέρεται εἰς τὴν ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ Πυρσοῦ. Ἀριθμοῦσε τὸ 1928 451 κατοῖκους οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνταν μὲ τὴν γεωργία καὶ ἀμπελοργία καὶ κυρίως μὲ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κτίστη (μάστορα). Εἶχε δημοτικὸ Σχολεῖο καὶ τηλεφωνεῖο. Ἀργότερα ὀνομάσθηκε Ἀμπελοχώρι. Γιὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κτίστη τὸ ὁποῖο ἦταν τὸ κύριον ἐπάγγελμα τῶν Ἀμπελοχωριτῶν ὁ Παπακώστας ἀναφέρει τὸ ἐξῆς χαρακτηριστικὸ στὸ βιβλίον του Ἠπειρωτικά. Σ' ἓνα Σχολεῖο ὁ δάσκαλος ρώτησε τοὺς μαθητὲς του

«ποῖος ἔκτισε τὸν κόσμο». Κάποιος ἀπ' αὐτοὺς ἀπάντησε «οἱ Πραμαντιῶτες κύριε». Ὁ δάσκαλος εἶπε «μὰ τί λές τώρα» καὶ ὁ μαθητὴς συνέχισε «κι οἱ Σκουπιῶτες κύριε».

Δὲν ξέρουμε τὴν περίοδο ἀπὸ τὴν ὁποία ἀνεπτύχθη ἡ τέχνη τοῦκτίστη στὰ Τζουμέρκα. Ἴσως ἀπὸ πολὺ παλιὰ χρόνια. Ἴσως ἀκόμη ἀπὸ ἐκεῖνο τὸν ἀρχαῖο Ἠπειρωτικὸ λαὸ τῆς Πίνδου τοὺς Δρύορες οἱ ὁποῖοι λένε ὅτι ἔχτιζαν τὰ Πελασγικὰ τεῖχη. Πάντως οἱ κτίστες ἦσαν κυρίως ἀπὸ τὰ ἐξῆς χωριά Σκλοῦπο, Πράμαντα, Ραφτανοῖους, Κτιστάδες καὶ Ἄγναντα.

Ἀκόμη καὶ τὸ κρασί τοῦ χωριοῦ φημίζονταν στὰ Τζουμέρκα γιὰ τὴ γλυκύτητά του καὶ τὴ γεύση του. Αὐτὸ γράφει καὶ ὁ Παπακώστας στὸ βιβλίον του. Γίνονταν λέει σὲ καλὲς χρονιὲς καὶ ἐξαγωγή κρασιοῦ στὰ γειτονικὰ χωριά ἀπὸ τὸ Σκλοῦπο, Ραφταναίους, Μελισσοουργοὺς καὶ Ἄγναντα πὺν φημίζονταν γιὰ τὸ καλὸ τοὺς κρασί.

Κάτι ὅμως πὺν δὲν πρέπει νὰ παραλειφθεῖ ἀπὸ τὰ λίγα λόγια πὺν ἔγραψα εἶναι ἡ ἀγάπη τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ γιὰ τὰ γράμματα.

Πολλοὶ εἶναι οἱ ἐπιστήμονες πὺν ἀνέδειξε τὸ χωριὸ καὶ ἀδάμαστη καὶ μεγάλη ὑπῆρξε ἡ διάθεση τῶν Ἀμπελοχωριτῶν γιὰ τὴ μάθηση.

Δίψα γιὰ μάθηση καὶ δημιουρ-

γία πού στα δύσκολα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ξεκίνησε ἀπὸ τὸ κρυφὸ Σχολεῖο τῆς Ἐκκλησιᾶς καὶ μέσα σὲ τόσες ἀντιξοότητες καὶ φτώχεια κατάφερε νὰ δώσει ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος καὶ τῆς δημιουργίας.

Συγχαρητήρια ἀξίζουν σ' αὐτοὺς πού ξεκινᾶνε τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ. Ὅλοι μας πρέπει νὰ ἐνισχύσουμε τὴν προσπάθεια αὐτὴ καὶ ὅτι ἄλλο συντελεῖ στὴ σύμφιξη τῶν δεσμῶν μας σὰν ἀνθρώπων μὲ συγγενικὴ καταγωγή καὶ σὰν ἀνθρώπων πού ἀγαποῦν καὶ περηφανεύονται γιὰ τὸν τόπο τους.

Λάμπρος Τσάπαλης

Μαθηματικὸς - Β. Γυμν)ρχης

Ιου Γυμνασίου

Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Χρονογραφία τῆς Ἠπείρου τῶν τε ὁμόρων Ἑλληνικῶν καὶ Ἰλλυρικῶν χωρῶν συντεταγμένη ὑπὸ Π.Α.Π. (τόμοι 2) ἔκδοση 1856.
2. Ἠπειρωτικὰ μελετήματα ὑπὸ Ἰωάννου Λαμπρίδου (1839 - 1891) (τόμοι 2 Ἐκδόθηκε ἀπὸ τὴν Ἑταιρεία Ἠπειρωτικῶν Μελετῶν τὸ 1971.
3. Ἠπειρωτικὰ - Ἀθαμανικὰ ὑπὸ Νικ. Παπακώστα ἔκδοση 1967.
4. Ἠπειρος ὑπὸ Ν. G. L. HAMMOND Μετάφραση ὑπὸ Ἀθανασίου Γιάγκα 1971.
5. Φεουδαρχικὴ Ἠπειρος καὶ Δεσποτᾶτο τῆς Ἑλλάδας ὑπὸ Ν. Γ. Ζιάγκου ἔκδοση 1974.
6. Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ ἐγκυκλοπαίδεια Παύλου Δρανδάκη.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ὁ Σύλλογος τῶν Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν ἐκφράζει τὶς εὐχαριστίες του πρὸς τὸν κ. Ἐλευθ. Καλογιάννη, διότι βοήθησε σημαντικά, στὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν διανοίξεως τοῦ δρόμου Ἀμπελοχώρι - Πολισιά.

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου

Ὁ Σύλλογος τῶν Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν ἐκφράζει τὶς εὐχαριστίες του, πρὸς τὴν Τεχνικὴ Ἑταιρία «ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ» καὶ ἰδιαίτερα στὸ χωριανό μας κ. Χρ. Ἀλεξίου, διότι βοήθησε σημαντικά στὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν διανοίξεως τοῦ δρόμου Ἀμπελοχώρι - Πολισιά.

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Κ. Δ. Ἀναστασίου

Ὁδοντίατρος

Ὅταν τὸ 1957 λίγοι συμπατριῶτες πού ζούσαμε στὰ Γιάννενα ἀποφασίσαμε νὰ κάνουμε τὸν Σύλλογο τοῦ χωριοῦ μας, ποτὲ δὲν φαντάστηκα ὅτι ὕστερα ἀπὸ ἓνα τέταρτο τοῦ αἰῶνα θὰ ἐπιζοῦσε.

Καὶ ὄχι μόνο θὰ ἐπιζοῦσε, ἀλλὰ νὰ ἔχει σήμερα πού γράφονται αὐτὲς οἱ γραμμὲς τέτοια πολυποίκιλη καὶ πολυσχεδῆ δραστηριότητα, πού σοῦ προξενεῖ θαυμασμό. Προξενεῖ βέβαια θαυμασμό, μὰ δὲν εἶναι καθόλου περίεργο. Ἡ μακροβιότητα τοῦ συλλόγου μας εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς μεγάλης ἀνάγκης πού ἔδειξαν καὶ δείχνουν ὅλοι οἱ συμπατριῶτες μας γιὰ τὸ χωριό μας.

Τὴ μεγάλη αὐτὴ ἀνάγκη καὶ λαχτάρω νὰ κάνουμε τὸ χωριό μας καλύτερο καὶ ἀνθρωπινότερο, νὰ φθάσει καὶ ἐκεῖ τὸ αὐτοκίνητο καὶ νὰ γίνῃ πραγματικότητα τὸ ὄνειρο τῶν προγόνων μας, αὐτὴ τὴν ἀγάπη τὴ μεταδώσαμε σ' ἓνα συλλογικὸ ὄργανο γιὰ νὰ μπορούμε καλύτερα νὰ ἐξυπηρετήσουμε τὰ συμφέροντα τοῦ χωριοῦ μας.

Ἔτσι γίνεται πάντα γιὰ ὅλα τὰ πράγματα. Στὴν ἀρχὴ πλανᾶται ἡ ἰδέα ἔπειτα ἔρχεται ἡ κατάλληλη στιγμή καὶ ὑλοποιεῖται.

Κάπως ἔτσι ἔγινε καὶ μὲ τὸ Σύλλογό μας.

Τὸ 1956 τὸ καλοκαίρι, ἦλθαν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ οἱ ξενιτεμένοι συμπατριῶτες μας, Ἀνδρέας Πάνος καὶ Ἀλέξης Ἀλεξίου. Ἀπὸ κουβέντα πού εἶχα μαζί τους μοῦ ἄφησαν νὰ καταλάβω, ὅτι βρίσκονται σὲ πολὺ καλὴ οἰκονομικὴ κατάσταση καὶ θάθελαν νὰ κάνουν κάτι στὸ χωριό. Ἐχοντας ὑπ' ὄψη τὴν τύχη τῆς δωρεᾶς τοῦ μεγάλου εὐεργέτη Χρ. Πατσούρα, σκέφθηκα ὅτι, θάπρεπε νὰ κάνουμε ἓνα Συλλογικὸ ὄργανο, σὲ περίπτωσι, πού οἱ καλοὶ συμπατριῶτες μας διέθεταν χρήματα, νὰ μὴν ἔχουν τὴν τύχη τῆς δωρεᾶς τοῦ Χρ. Πατσούρα. Καὶ γιὰ τοὺς νεώτερους πού δὲν ξέρουν, ἡ δωρεὰ Πατσούρα εἶναι ἡ ἑξῆς:

Προπολεμικὰ τὸ 1937, ἂν θυμᾶμαι καλὰ, ὁ Συμπατριώτης μας ὅταν ἦταν στὴν Ἀμερικὴ, θέλησε νὰ κάνει τὸ Ὑδραγωγεῖο τοῦ χωριοῦ μας. Ἔστειλε ἓνα πολὺ μεγάλο ποσὸ γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἱκανὸ νὰ γίνῃ τὸ Ὑδραγωγεῖο. Τὸ Ὑδραγωγεῖο κατασκευάστηκε, ἀλλὰ νερὸ δὲν ἔφθασε στὸ χωριό καὶ τὰ λεφτὰ του πῆγαν χαμένα.

Τὴν σκέψη αὐτὴ τὴν ἄνοιξα στὸ φοιτητὴ τότε τῆς Νομικῆς Σχολῆς Χρ. Παπακρήστο. Ἐκεῖνος βρῆκε τὴν ἰδέα μου καλὴ καὶ μαζί δραστηριοποιηθήκαμε γιὰ νὰ ὑλοποιήσουμε τὴν ἰδέα τοῦ Συλλόγου. Βέβαια ὁ Σύλλογος δὲ θὰ περιορίζονταν στὴν τυχὸν διαχείρησι τῶν χρη-

μάτων τῶν συμπατριωτῶν μας. Ἀφορμὴ στάθηκε αὐτὸ τὸ γεγονός. Τὸν Σύλλογο τὸν φανταστήκαμε μὲ τὴ σημερινὴ δραστηριότητα.

Συζητήσαμε τὴ σκέψη μας μὲ τὸ δάσκαλο Κ. Παπακρήστο, τὸ δάσκαλο Δημ. Τόλη, τὸν παιδίατρο Ἀπόστολο Τόλη, τὸν παπὰ Κ. Μπαλωμένο καὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους οἱ ὁποῖοι μᾶς ἐνθάρρυναν στὴν προσπάθειά μας. Καὶ ἔτσι ξεκινήσαμε.

Στις 12 τοῦ Μάη τοῦ 1957 ἔγινε ἡ πρώτη γενικὴ συνέλευση τοῦ Συλλόγου. Γιὰ τὴν ἱστορία ἢ συνέλευση ἔγινε στὴν αἴθουσα τοῦ Ἑλληνοαγγλικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐκεῖ ποῦ εἶναι σήμερα τὰ κεντρικὰ γραφεῖα τῆς ΔΕΗ. Πρόεδρος τῆς πρώτης συνελεύσεως ἔγινε ὁ συνταξιούχος δάσκαλος Κώστας Παπακρήστος. Ἀνέπτυξε στὰ μέλη τοῦ Συλλόγου τὸ σκοπὸ τῆς ἴδρυσης. Ἀκολούθησε μυστικὴ ψηφοφορία γιὰ τὴν ἀνάδειξη Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Θεωροῦμε σκόπιμο νὰ παραθέσουμε τὸ πρῶτο πρακτικὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως.

Π ρ α κ τ ι κ ὸ ν Ἰ ο ν

Ἐν Ἰωαννίνοις σήμερον τὴν 12 τοῦ μηνὸς Μαΐου 1957 ἔτους καὶ ἐν τῇ αἴθουσῃ τοῦ Ἀγγλοελληνικοῦ Ἰνστιτούτου συνήλθαν τὰ μέτοιο νεοἰδρυθέντος Συλλόγου τῶν Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν διὰ τὴν ἀνάδειξιν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἐξελέγη ὁ κ. Κων)νος Παπακρήστος, ὅστις ἀνέπτυξε εἰς τὰ παρευρεθέντα μέλη τὸν σκοπὸν τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συλλόγου.

Ἀκολούθως ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὀρίζει (βάσει τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Καταστατικοῦ) δύο πρακτικογράφους ἤτοι τὸν κ. Κων)νον Ἀναστασίου καὶ τὸν κ. Χρῆστον Παπακρήστον — καὶ δύο ψηφολέκτας τὸν κ. Χαρίλαον Τόλην καὶ τὸν κ. Γεώργιον Στ. Τόλην — καὶ διεξάγεται μυστικὴ ψηφοφορία διὰ ψηφοδελτίων.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς γενομένης διαλογῆς προέκυψαν τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα ἐπὶ 20 ἐν συνόλῳ ψηφισάντων:

Γιὰ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο

- 1ος Ἀναστασίου Κων)νος
- 2ος Τόλης Ἀπόστολος
- 3ος Παπακρήστος Χρῆστος
- 4ος Γέροντας Γεώργιος
- 5ος Ἀντωνίου Γρηγόριος

Γιὰ τὴν Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ

1. Τόλης Δημήτριος
2. Παπακρήστου Κων)νος
3. Τόλης Γεώργιος

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο συνήλθε ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες στὸ γραφεῖο τοῦ Ἀποστόλη Τόλη καὶ σχηματίσθηκε τὸ πρῶτο Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Συλλόγου ὡς ἑξῆς:

1. Τόλης Ἀπόστολος	Πρόεδρος
2. Ἀντωνίου Γρηγόριος	Ἀντιπρόεδρος
3. Παπαχρήστος Χρήσιος	Γενικὸς Γραμματέας
4. Ἀναστασίου Κων)νος	Ταμίας
5. Γέροντας Γεώργιος	Μέλος

Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ σχηματίστηκε ὡς ἑξῆς:
Τόλης Δημήτριος, Παπαχρήστου Κων)νος καὶ Τόλης Γεώργιος.

Αὐτὲς οἱ λίγες γραμμές, εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ Συλλόγου μας. Στὸ διάστημα ποῦ πέρασε ἀπὸ τὸ ξεκίνημα μέχρι σήμερα, ἔχει νὰ ἐπιδείξει ἀξιοζήλευτο ἔργο. Ὁ χρόνος δὲν ἀτόνισε τὸν πρῶτο ἐνθουσιασμό. Οἱ νέοι μας δείχνουν ἐπαινετὴ δραστηριότητα. Καὶ ὁ Σύλλογός μας ἔχει στὸ ἐνεργητικὸ του τόση πλοῦσια δράση, ποῦ ἀξίζει τὸν κόπο νὰ ἀξιοποιηθεῖ. Γιὰ τὰ ἐπιτεύγματα αὐτὰ καὶ τὲς κατὰ καιροὺς δραστηριότητες τοῦ Συλλόγου, θὰ γραφοῦν πολλὰ στὰ ἐπόμενα φύλλα τοῦ «ΚΑΘΡΕΠΤΗ». Ἡ πρόθεσή μου σήμερα ἦταν νὰ μάθουν οἱ νεώτεροι πῶς ἔγινε τὸ ξεκίνημα τοῦ Συλλόγου Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν.

ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Καινούργιο δρόμο ἄρχισαν
οἱ Ἀμπελοχωρίτες
καὶ ἄς δώσουν λίγη προσοχὴ
ὅλοι οἱ συνορίτες
ἐπῆραν τὴν ἀπόφαση
μὲ χωριανὸν ἀργύρη
καὶ θὰ τὸν κατεβάσουνε
σίγουρα στὸ γεφύρι
ὀγδόντα εἶν' τὰ χιλιόμετρα
νὰ πᾶνε στὸ χωριὸ
μ' ἀπὸ τὸν καινούργιο π' ἄρχισαν
οκάρτα τριάντα ὀκτῶ
μὲ τὰ μισὰ χιλιόμετρα
θὰ πιάσουμε τὴν πόλη

μικρὴ - μεγάλη συνδρομὴ
ἄς συμμετάσχουν ὅλοι
ἄς δοῦνε οἱ ἀρμόδιοι
ὅπως καὶ τὰ ἄλλα βλέπουν
μὲ τὰ μισὰ χιλιόμετρα
τὸ δρόμο τῶν Τζουμέρκων
Τώρα θὰ συνεχίσουνε
μπουλτόζα - κουμπρεσέρια
κι ἂν ἀνάγκη χριασεῖ
θὰ οκάψουν καὶ μὲ χέρια
Μὰ ἡ μπουλτόζα στάθηκε
γιατὶ εἶχε κάποια βλάβη
κι ἄλλη θὰ μᾶς δώσουνε
οἱ χωριανοὶ ἐργολάβοι.

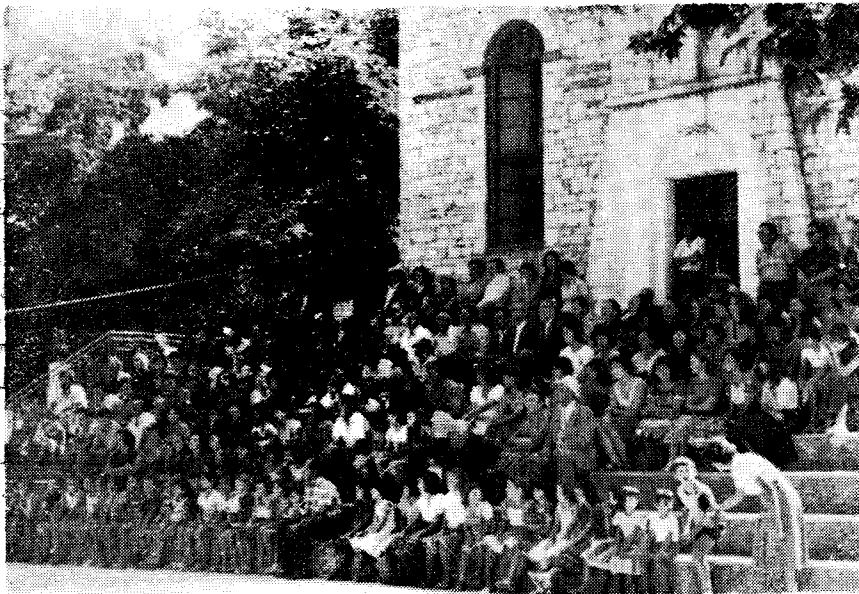
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΛΩΜΕΝΟΣ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

**Χρονιά έντονης δράσης τὸ 1979 γιὰ τὸν Σύλλογο
'Απανταχοῦ' Ἀμπελοχωριτῶν**

Χρονιά έντονης δράσης ἦταν τὸ 1979, γιὰ τὸ Σύλλογό μας. Ἡ πραγματοποίηση τῆς μεγαλύτερης ἀπὸ τὴν ἴδρυσή του, ἐκδρομῆς στὴ Βουλγαρία, με συμμετοχὴ 25 μελῶν του καὶ ἡ έναρξη τῶν ἐργασιῶν ἀρχικῆς διάνοιξης τοῦ δρόμου ἀπὸ τὸ χωριὸ μας μέ-

Γιὰ τοὺς δυὸ αὐτοὺς σκοποὺς, ὅλα τὰ μέλη τοῦ ἰδιοικητικοῦ Συμβουλίου ἐργάστηκαν δραστήρια καὶ κατόρθωσαν μέσα σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα, νὰ ὑλοποιήσουν τοὺς δυὸ βασικοὺς στόχους. Ἀλλὰ γιὰ τὰ δυὸ, ὡς ἀνωτέρω, θέματα, θὰ ἐπανεέλθουμε ἐκ-

χρι τὴν Πολιτὰ καὶ με προοπτικὴ τὴν ἔνωση αὐτῶν με τὸν Δημόσιο δρόμο Φαγερωμένης, σημάδεψαν με ἐπιτυχία τὸ κέντρο τῆς δραστηριότητος τοῦ Συλλόγου μας.

τενέστερα σὲ ἄλλη ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ μας.

Τὸ 1979 ἐπίσης ἦταν ἡ χρονιά πὸν ὁ Σύλλογος πραγματοποίησε καὶ πολλὲς ἄλλες ἐκδηλώσεις.

- ◆ Έκδρομή στο Μέτσοβο τὸ Φεβρουάριο μῆνα μὲ συμμετοχὴ 96 μελῶν.
- ◆ Έκδρομή στο Ἀκριτικὸ φυλάκιο Κακαβιάς μὲ συμμετοχὴ 100 καὶ πλέον μελῶν, προσφέροντας δῶρα στοὺς φρουροὺς τῆς Πατρίδας μας.
- ◆ Έκδρομή Πρωτομαγιάς στο Μολυβδοσκεπάστο μὲ συμμετοχῆν τῶν 170 μελῶν τοῦ Συλλόγου.
- ◆ Ἡ μεγάλη ἐκδήλωση στο χωριόμας τῆ δευτέρῃ ἡμέρα τοῦ πανηγυριοῦ, γιὰ τὸ Διεθνὲς Ἔτος τοῦ παιδιοῦ.

Ἐπειδὴ ἡ ἐκδήλωση τοῦ Ἔτους τοῦ παιδιοῦ ἦταν πράγματι μὰ ὁμορφῇ ἐκδήλωση πολιτιστικῆς ἔκφρασης τοῦ Συλλόγου, ἀξίζει νὰ ἐπαναφέρουμε στὴ μνήμη μας τὰ ὅσα εἰπώθηκαν τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τοῦ Συλλόγου, ἀλλὰ καὶ νὰ σηματούσουν μὴ εἰκόνα τῆς θαύμασias αὐτῆς γιορτῆς, πὸ σπάνια ὀργανώνεται σὲ χωριά, ἐκεῖνοι πὸ ἀπουσίαζαν ἀπὸ τὴν ἐκδήλωση αὐτή.

Κατ' ἀρχὴν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου, ἀφοῦ χαιρέτησε ἐκ μέρους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ, πὸ παρακολούθησαν τὴ γιορτῆ, μίλησε γιὰ τὴν σημασία τῆς γιορτῆς. Στὸ τέλος μοιράστηκαν σ' ὅλα τὰ παιδιὰ ἡλικίας μέχρι 12 ἐτῶν, διάφορα δῶρα.

Στὸ λόγο του ὁ Πρόεδρος μεταξὺ ἄλλων τόνισε:

«Θὰ ἦταν παράλειψη καὶ ὀλιγωρία, μπορῶ νὰ πῶ, τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου τῶν Ἀπανταχοῦ Ἀμπελοχωριτῶν, ἂν δὲν ἔδινε τὸ παρόν του, στὴν παγκόσμια αὐτὴ γιορτῆ.

Νὰ ἀπευθύνει ἕνα θερμὸ χαιρετισμὸ σ' ὅλα τὰ παιδιὰ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου μας. Νὰ χαιρετίσει ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος, εἴτε αὐτὰ μεγαλώνουν σὲ εὐρύχωρα καὶ ἡλιόλουστα σπιτία, εἴτε μεγαλώνουν μέσα στὴν ἀνηλιχία.

Νὰ χαιρετίσει ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς γῆς, εἴτε ὁ οὐρανὸς τῆς πατρίδας των εἶναι φωτεινὸς καὶ ἐλεύθερος, εἴτε εἶναι σκεπασμένος μὲ βία καὶ φρίκη.

Ἀγαπητοὶ χωριανοί.

Ἡ φετινὴ χρονιά σ' ὀλόκληρο τὸν κόσμιο εἶναι ἀφιερωμένη στὰ παιδιὰ.

Τὸ ἔτος 1979, χαρακτηρίστηκε ἀπὸ τὸν Ὀργανισμὸ Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ὡς Ἔτος Παιδιοῦ.

Κάθε παιδιὸ ἔχει δικαίωμα. Νὰ μεγαλώνει μὲ στοργὴ καὶ ἀγάπη.

Νὰ μορφώνεται, ὅτι κι ἂν εἶναι, ὅπου κι ἂν βρισκεται.

Νὰ μεγαλώνει ξέγνοιαστο, χω-

ρις να εἶναι ἀναγκασμένο να δου-
λεύει.

Νὰ παίζει, νὰ γελάει καὶ νὰ
χαίρεται.

Νὰ ζεῖ σ' ἓνα κόσμο εἰρηνικό,
γεμᾶτο φίλους καὶ χωρὶς τὸ φό-
βο τοῦ πολέμου.

Αὐτὲς εἶναι οἱ βασικὲς ἀρχὲς
ἀπὸ τὴν Διακήρυξη τοῦ Ο.Η.Ε.
γιὰ τὰ δικαιώματα τοῦ παιδιοῦ.

Τὰ δικαιώματα αὐτὰ ἀνήκουν
σ' ὅλα τὰ παιδιὰ καὶ πρέπει κά-
θε Ἑλληνόπουλο καὶ κάθε παιδί
σ' ὁποιαδήποτε γωνιὰ τῆς γῆς κι
ἂν βρίσκεται νὰ τὰ ἀπολαμβάνει,
ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ
κατάσταση τῆς οἰκογενείας του,
ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν οἰκογενεια-
κὴ του προέλευση.

Γιὰ τὰ δικαιώματα αὐτά, χρειά-
ζεται νὰ φροντίσει ἡ πολιτεία,
νὰ τὰ ἀντιμετωπίσει θεσμικά, νὰ
τὰ προστατέψει καὶ νὰ τὰ χαρα-
κτηρίσει ἀπαράβατους κανόνες.

Πρόσφατα καὶ ἐπ' εὐκαιρία
τοῦ ἔτους τοῦ παιδιοῦ, ἀναγγέλ-
θηκαν μερικὰ μέτρα προστασίας
τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ ἀνταποκρίνο-
νται μόνο σ' ἓνα μικρὸ μέρος τῶν
ἀναγκῶν.

Παραμένουν ὅμως ἄλυτα προ-
βλήματα ζωτικῆς σημασίας ὅπως:

Οἱ ἐργαζόμενοι ἀνήλικοι.

Ἡ ἴδρυση παιδιατρικῶν μονά-
δων καὶ ὑγειονομικῶν σταθμῶν.

Πῆρης καὶ δωρεὰν κοινωνικὴ
ἀσφάλιση γιὰ κάθε παιδί

Ἐλεγχος στὴν παραγωγή καὶ
ἐμπορία βιομηχανοποιημένων παι-
δικῶν τροφῶν.

Ἐλεγχος στὴν ποιότητα καὶ

στὶς ψηλὲς τιμὲς τῶν παιδικῶν
τροφῶν καὶ ἄλλα.

Πέραν αὐτῶν, σὲ κάθε κοινω-
νία ἐπιβάλλεται, τὸ παιδί νὰ ἔ-
χει ἴσες δυνατότητες στὴν ἀνά-
πτυξή του, στὴ μόρφωσή σου, στὴ
διαβίωσή του, στὴν ψυχαγωγία
του, ἀνεξάρτητα ἂν εἶναι παιδί
ἀγρότη, ἐργάτη, ὑπάλληλου ἢ
ἐπιστήμονα.

Ἀπὸ τὴν πλευρά τους οἱ γο-
νεῖς ὅ,τι καλύτερο ἔχουν, πρέπει
νὰ πηγαίνει στὰ παιδιὰ.

Ἡ σωστὴ διαπαιδαγώγηση, ἡ ἀ-
γάπη γιὰ τὴν φύση, γιὰ τὸ ὡ-
ραῖο, οἱ καλοὶ τρόποι συμπερι-
φορᾶς καὶ φροντίδας τῆς ὑγείας,
εἶναι βασικά καθήκοντα κάθε γο-
νιοῦ.

Ὁραία καὶ θαυμάσια ἡ παγκό-
σμια ἰδέα γιὰ τὸ ἔτος τοῦ παιδιοῦ.

Αὐτὴ τὴν ἰδέα ὁ γονιὸς καλεῖ-
ται νὰ τὴν ὑλοποιήσει. Ὅποιος
στὸν κῆπο του φυτεύει λουλούδια
αὐτὰ ἀνθίζουν. Ὅποιος φυτεύει
καρποφόρα δένδρα αὐτὰ καρπο-
φοροῦν. Ὅποιος ἀδιαφορεῖ φυ-
τρώνουν ζιζάνια καὶ ἀγκάθια.

Τελειώνοντας πιστεύουμε ὅτι
τὸ 1979 Διεθνὲς Ἔτος Παιδιοῦ,
μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνεῖ ἀφε-
τηρία γιὰ τὴ λήψη οὐσιαστικῶν
μέτρων ὑπὲρ τοῦ παιδιοῦ.

Ἄς προσπαθήσουμε τὰ παιδιὰ
μας νὰ μεγαλώνουν ὑγιῆ καὶ χα-
ρούμενα.

Ἄς κάνουμε τὸ Ἔτος τοῦ
Παιδιοῦ δική μας ὑπόθεση. Ἄς
γίνεῖ ἡ παγκόσμια αὐτὴ ἰδέα δια-
φωτιστικὴ ἐκστρατεία, γιὰ γερά
καὶ εὐτυχησμένα παιδιὰ».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Είναι μιά στήλη απαραίτητη για τους αναγνώστες που σιγήν πλειοψηφία τους είναι Άμπελοχωρίτες. Γεννήσεις, γάμοι, θάνατοι και ό,τι άλλο αξιοσημείωτο από την Κοινωνική ζωή των χωριανών μας, θα παρουσιάζονται σε κάθε τεύχος του περιοδικού μας. Έτσι για το 1979 συλλέξαμε τα έξης στοιχεία.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

1) Δημοσθένης Νικ. Βλάχας	απέκτησε κορίτσι
2) Γεώργιος Ίωάν. Κόκκινος	» αγόρι
3) Βασίλειος Άνδ. Πραμαντιώτης	» αγόρι
4) Άθανάσιος Άπ. Πατσούρας	» κορίτσι
5) Κων)νος Εύαγ. Σιώτος	» κορίτσι
6) Δημήτριος Βασ. Τσιούρης	» κορίτσι

ΓΑΜΟΙ:

1. Ή Άφροδίτη Κων)νου Νότη με τον κ. Θωμά Παύλου από το Πέραμα Ίωαννίνων.
2. Ή Λάμπρινη Ε. Τριάντου με τον κ. Χριστόφορο Στάμο από τα Άγναντα. Ο γάμος έγινε στο χωριό.
3. Ο Γεώργιος Άθαν. Κίτσος που πήρε γυναίκα από την Πλατανούσα.
4. Ο Γεώργιος Κων)νος Τζουβάρας που πήρε γυναίκα από τους Ραφταναίους.
5. Ή Γεωργία θυγ. Δημ. Άναστασίου με τον κ. Δημήτριο Κώστα από τα Άγναντα. Ο γάμος έγινε στην Άθήνα.

ΘΑΝΑΤΟΙ:

1. Ο Δημήτριος Πραμαντιώτης που τάφηκε στο χωριό.
2. Ή Αίκατερίνη συζ. Δ. Πραμαντιώτη που τάφηκε στο χωριό.
3. Ή Φωτεινή συζ. Βασιλείου Άναστασίου (Φώτω) και τάφηκε στο χωριό.
4. Ή Βασιλική συζ. Λεωνίδα Μητροκώστα που τάφηκε στο χωριό.
5. Ο Χρήστος Κων)νου Σπύρου και τάφηκε στην Άθήνα.
6. Ο Κων)νος Ίωάννου Άναστασίου και τάφηκε στην Άθήνα.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΣΤΙΣ ΑΝΩΤΑΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΕΣ ΣΧΟΛΕΣ:

1. Βασιλική θυγ. Σωτηρίου Άναστασίου στην Φιλοσοφική σχολή Ίωαννίνων.
2. Βασιλική θυγ. Λάμπρου Βλάχα στην Βιομηχανική σχολή Θεσ)κης.
3. Έλένη θυγ. Κων. Σιώτου στα ΚΑΤΕ Θεσ)κης.